

[Kirkegaard.]

Jeg kan være med til at beklage det, men det kan faktisk ikke undgås. Nu mistænkte det ærede medlem hr. H. C. Toft både socialdemokratiet og mit parti for at være særlig store tilhængere af restriktioner. Det mener jeg er forkert. Jeg tror i øvrigt ikke, at der er nogen af tingets medlemmer, der ønsker denne rådighed indskrænket, men det er i et vist omfang nødvendigt for at undgå det, der er værre.

I min begrundelse for det synspunkt vil jeg først nævne, at når man netop nu i 1960'erne, hvor langt den største part af vort transportbehov bliver afviklet over landevejene, og hvor gode og hurtige biler næsten er ved at blive hver mands ejer, kører en tur igennem landet, undgår man ikke at lægge mærke til, at det store flertal af vore byer slet ikke er anlagt med vor tids trafikbehov for øje. Gaderne er for snævre og for krogede, og med mulighederne for parkering er det helt galt. For 200 år eller 400 år siden byggede utvivlsomt enhver borger, som det passede ham bedst, det var måske en ganske naturlig ting, men tilfældigt blev det altså. Præget af tilfældighed i det danske landskab er måske endnu mere udtalt i nogle af vore gamle landsbyer, hvor husene i sin tid i mange tilfælde blev bygget omkring og ofte for tæt op ad en vej, som blev bugtet, fordi studieforspændene søgte at komme frem på bedst mulig måde. Nu ville det være ganske urimeligt, om vi i dag prøvede at gå i rette med de borgere, som har været med til at give både vore byer og landsbyer form eller mangel på form; den tids myndigheder kunne intet vide om den udvikling, som kom, og som vi i dag måske kun har påbegyndt; vi ved det for så vidt ikke helt sikkert. Men vi er i hvert fald så vidt, at vi ved, at det ikke går an at lade bebyggelse af et vist omfang gro vildt. Det kan ikke nytte noget at lade det ske på lykke og fromme, der skal plan til. Myndighederne må lægge en plan, og det forekommer da i hvert fald mig nødvendigt, at hvis en enkelt lodsejer modsætter sig en sådan plan for en for-

nuftig udvikling i et byområde, må der være muligheder for ekspropriation. Med den interesse, der er for sommerhuse, og som vore myndigheder regner med vil tiltage i ganske enormt omfang, anser jeg det ligeledes for ganske uforsvarligt, hvis vi ikke nu beskytter en stor del af vore landskabelige skønhedsværdier, og vi skal beskytte dem ved ganske simpelt at bygge uden om de skønneste pletter og ikke midt inde i dem. Det er et spørgsmål, som jeg ikke mener det går an at vente så forfærdelig længe med at løse.

Jeg tillader mig her at nævne, at sidst i august måned sidste år måtte finansudvalgets flertal gå med til at betale 2,2 mill. kr. for to mindre landejendomme ved Næsbyholm-Bavelse. Så vidt jeg husker, fandt det samlede finansudvalg det dengang helt urimeligt at betale en så ublu pris for disse ejendomme, men det var altså nødvendigt for at skåne et af Sjællands smukkeste landskaber for bebyggelse. Jeg mener ikke, at vi ret længe kan tillade os at bruge skatteydernes penge på den måde. Det er jo ikke nødvendigt at bygge på vore allerpeneste områder. Det er i alle borgeres interesse, at byggeriet planlægges på de tilstødende områder. Med den udvikling, vi er inde i, hvor byområderne vokser stærkt, fordi disse områder jo ikke bare skal skaffe plads til deres egen befolkningstilvækst, men også må tage imod de tusinder og atter tusinder af fortrinsvis unge mennesker ude fra landdistrikterne, som i disse år forlader landbruget, er der også, så vidt jeg kan skønne, i alle kredse af befolkningen ved at være enighed om, at det er urimeligt, at nogle få lodsejere omkring disse stærkt voksende byområder indkasserer store millionbeløb, i mange tilfælde helt skattefrit og ganske uden arbejdsindsats, kun ved at vente på byernes udvikling. Det er, så vidt jeg kan se, ved at være en almindelig opfattelse landet over, at det er urimeligt at beskatte arbejdsindtægter forholdsvis hårdt, medens store arbejdsfrie indtægter går omtrent fri. Derfor antager jeg, at regeringen denne gang